

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT
POTCHEFSTROOMKAMPUS

**Riglyne vir 'n perseptueel-motoriese
intervensieprogram om die leergereedheid
van Graad-R-leerders te verhoog.**

M. Erasmus

Studente no 12953865

M Ed

Proefskrif voorgelê in vervulling van die vereistes vir die graad

PHILOSOPHIAE DOCTOR

in Onderrig en Leer

(artikel formaat)

Aan die Potchefstroom Kampus

van die Noordwes Universiteit

Promotor: Dr. J.M. Janse Van Rensburg (Ona)

Mede-promotor: Prof. A.E. Pienaar

Potchefstroom

2012

Ek dra die studie op aan my eggenoot

Tom Erasmus (1952 – 2009)

En my oudste suster

Eva Botha (1943 – 2010)

BEDANKINGS

**Alle eer kom toe aan my Skepper en Hemelse Vader vir die krag,
genade en insig om die studie te voltooi.**

Hy het my deur alles gedra.

Ek wil graag my opregte dank uitspreek aan die volgende persone en instellings.

- ❖ My promotor Dr Ona Janse van Rensburg vir haar studieleiding, tyd, geduld en ondersteuning.
- ❖ My mede-promotor Prof Anita Pienaar en vir haar onbaatsugtige tyd en ondersteuning tydens die studie.
- ❖ Dr Suria Ellis van die statistiese konsultasiediens wat met die statistiese verwerking gehelp het.
- ❖ Kritiese lesers, Professore Hannes van der Walt en Izak Oosthuizen.
- ❖ Taalversorging wat gedoen is deur Hettie Sieberhagen (tel 018. 299 4554)
- ❖ Marieke en Gerda van Rooyen vir bibliografiese versorging.
- ❖ Elsabé Strydom vir die tegniese afronding.
- ❖ Skoolhoofde en onderwysers waar navorsing uitgevoer is.
- ❖ Die deelnemers aan die studie (Graad-R-leerders)
- ❖ Die Noordwes Universiteit vir finansiële ondersteuning.
- ❖ Die dekaan van Opvoedkunde, Mafikeng Kampus, Professor Dawid Gericke vir aanmoediging, ondersteuning en geleentheid om aan die studie te werk.

Dankbetuiging aan die volgende persone.

- ❖ My eggenoot Tom Erasmus vir sy volgehoue aanmoediging en wat saam met my die pad geloop totdat hy na sy ewige woning verhuis het.

- ❖ Tomé, Mianda, Riana en Mathilda, ons vier dogters vir hulle vertrouwe in my vermoë, hul voortdurende aanmoediging en hulp.

- ❖ My susters Linette, Stephani en Annelize vir hul onderskraging.

- ❖ Familie lede aan die Du Plessis en Erasmus kant vir hulle voorbidding.

- ❖ My kollegas op beide Potchefstroom en Mafikeng kampusse vir hulle begrip.

- ❖ Vriende vir hulle belangstelling en aanmoediging om te volhard.

Baie dankie, julle het my toegevou in julle liefde en gebede.

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT
POTCHEFSTROOMKAMPUS

VERKLARING

Verklaring deur student

Hiermee verklaar ek, **Myrtle Erasmus**, die ondergetekende, dat die proefskrif getiteld, **Riglyne vir 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram om die leergereedheid van Graad-R-leerders te verhoog**, my eie werk is. Die studie is by die Noordwes-Universiteit, Potchefstroomkampus, ter voldoening aan die vereiste van die Ph.D.-graad, in artikel formaat gedoen. Die studie is taalversorg en is en nie reeds by 'n ander universiteit ingehandig is nie. Ek verstaan en aanvaar dat die eksemplare wat vir eksaminering ingehandig word, die eiendom van die universiteit is.

Handtekening van die student Myrtle Erasmus

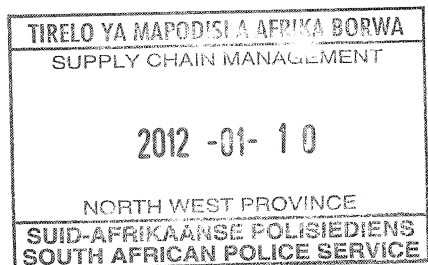
Universiteitsnommer **12953865**

Geteken te **Potchefstroom** hierdie 10de dag van Januarie 2012

Verklaar voor my hierdie 10de dag van Januarie 2012

Kommissaris van Ede A M Liebenberg

A M LIEBENBERG
CAPTAIN
04734394

Verklaring deur mede-outeurs

Die mede-outeurs van hierdie artikels, promotor: Dr. J.M. Janse Van Rensburg, mede-promotor: Prof. A.E. Pienaar en statistikus: Dr S Ellis, gee hiermee toestemming dat die kandidaat **Myrtle Erasmus**, die vier artikels mag insluit as deel van die Ph D verhandeling. Die verhandeling (artikel model) dien as nakoming van die vereistes vir die PhD-graad in Onderrig en Leer in die Fakulteit Opvoedingswetenskappe aan die Potchefstroomkampus van die Noordwes Universiteit.

g.m. Janse v. Rensburg Datum 12/1/2012

Promotor: Dr. J.M. Janse Van Rensburg

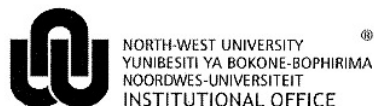
A.E. Pienaar Datum 12/1/2012

Mede-promotor: Prof. A.E. Pienaar

S.M. Ellis Datum 12/1/2012

Statistikus: Dr S Ellis

ETIESE GOEDKEURING

Private Bag X1290, Potchefstroom
South Africa 2520

Tel: 018 299-4852
Web: <http://www.nwu.ac.za>

ETHICS APPROVAL OF PROJECT

This is to certify that the next project was approved by the NWU Ethics Committee:

Riglyne vir 'n perseptueel motoriese intervensie program om die leergereedheid van Graad R-leerders te bevorder

Projectleader : Dr. O Van Rensburg **Student**: M Erasmus

Ethics number: NWU-00089-08-A2

Status: S = Submission; R = Re-Submission; P = Provisional Authorisation; A = Authorisation

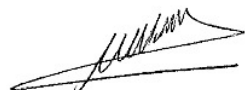
Expiry date: 2014/11/18

The Ethics Committee would like to remain at your service as scientist and researcher, and wishes you well with your project.

Please do not hesitate to contact the Ethics Committee for any further enquiries or requests for assistance.

The formal ethics approval certificate will follow shortly.

Yours sincerely

HM Halgryn
NWU Research Ethics Secretariate

NORTH-WEST UNIVERSITY
YUNIBESITI YA BOKONE-BOPHIRIMA
NOORDWES-UNIVERSITEIT

Private Bag X6001, Potchefstroom
South Africa 2520

Tel: (018) 299-4900
Faks: (018) 299-4910
Web: <http://www.nwu.ac.za>

Dr JM Janse van Rensburg

Ethics Committee

Tel +27 18 299 4850
Fax +27 18 293 5329
Email Ethics@nwu.ac.za

Dear Dr JM Janse van Rensburg

21 October 2008

ETHICS APPROVAL OF PROJECT

The North-West University Ethics Committee (NWU-EC) hereby approves your project as indicated below. This implies that the NWU-EC grants its permission that, provided the special conditions specified below are met and pending any other authorisation that may be necessary, the project may be initiated, using the ethics number below.

Project title: Riglyne vir 'n perseptueel motoniese intervensie program om die leergereedheid van Graad R-leerders te verhoog																											
Projectleader: Dr. JM Janse van Rensburg	Student: M Erasmus																										
Ethics number:	<table border="1"><tr><td>N</td><td>W</td><td>U</td><td>-</td><td>0</td><td>0</td><td>8</td><td>9</td><td>-</td><td>0</td><td>8</td><td>-</td><td>A</td><td>2</td></tr><tr><td colspan="3">Institution</td><td colspan="4">Project Number</td><td colspan="2">Year</td><td colspan="3">Status</td></tr></table>	N	W	U	-	0	0	8	9	-	0	8	-	A	2	Institution			Project Number				Year		Status		
	N	W	U	-	0	0	8	9	-	0	8	-	A	2													
Institution			Project Number				Year		Status																		
Status: S = Submission; R = Re-Submission; P = Provisional Authorisation; A = Authorisation																											
Approval date: 29 September 2008	Expiry date: 28 September 2013																										

Special conditions of the approval (if any): None

General conditions:

While this ethics approval is subject to all declarations, undertakings and agreements incorporated and signed in the application form, please note the following:

- The project leader (principle investigator) must report in the prescribed format to the NWU-EC:
 - annually (or as otherwise requested) on the progress of the project,
 - without any delay in case of any adverse event (or any matter that interrupts sound ethical principles) during the course of the project.
- The approval applies strictly to the protocol as stipulated in the application form. Would any changes to the protocol be deemed necessary during the course of the project, the project leader must apply for approval of these changes at the NWU-EC. Would there be deviated from the project protocol without the necessary approval of such changes, the ethics approval is immediately and automatically forfeited.
- The date of approval indicates the first date that the project may be started. Would the project have to continue after the expiry date, a new application must be made to the NWU-EC and new approval received before or on the expiry date.
- In the interest of ethical responsibility the NWU-EC retains the right to:
 - request access to any information or data at any time during the course or after completion of the project;
 - withdraw or postpone approval if:
 - any unethical principles or practices of the project are revealed or suspected,
 - it becomes apparent that any relevant information was withheld from the NWU-EC or that information has been false or misrepresented,
 - the required annual report and reporting of adverse events was not done timely and accurately,
 - new institutional rules, national legislation or international conventions deem it necessary.

The Ethics Committee would like to remain at your service as scientist and researcher, and wishes you well with your project. Please do not hesitate to contact the Ethics Committee for any further enquiries or requests for assistance.

Yours sincerely

Prof Amanda Lourens
(chair NWU Ethics Committee)

OPSOMMING

Die probleem van agterstande wat Graad-R-leerders ondervind, veroorsaak dat leerders nie skool- en leergereed is wanneer hul in Graad-1 begin nie. Hindernisse soos gebrekkige stimulasie, onderontwikkelde persepsie, swak groot- en kleinmotoriese vaardighede, verg vroeë intervensie en behoort aandag in Graad-R te ontvang. Vanuit die sosiaal-ekologiese perspektief en die groot aantal leerders in Suid Afrika wat uit gedepriveerde omstandighede kom, word die studie vanuit die Sosiale Verwaarlosings teorie verantwoord. Die bio-ekologiese konteks waarin leerders hul bevind, beïnvloed elke leerder se ontwikkeling. Epistemologies fokus die studie op die oorspronkingspunt tussen die Kritiese Teorie en Interpretiwisme. Die Kritiese Teorie beklemtoon die betekenis van ervaring soos dit met sosiale omstandighede en ontwikkelingsmilieu verband mag hou. Interpretiwisme plaas in hierdie studie die betekenis wat individue aan hulle ervarings toeken op die voorgrond en lei tot beter begrip en insig van die fenomeen wat nagevors is. Gedepriveerde omstandighede kom wêreldwyd voor, selfs in ontwikkelde lande soos die Verenigde State van Amerika (VSA) en Engeland. In die VSA word vir dekades lank reeds sukses behaal met jong kinders se ontwikkeling deur ontwikkelingshulp te verskaf ten opsigte van intervensie en betrokkenheid in die vroeë kinderjare (Ludwig & Phillips, 2007). Duncan en Brooks-Gunn (2000) identifiseer voorts 'n verband tussen kinderarmoede/verwaarlosing en die swak vermoë tot vordering op skool in die Verenigde State van Amerika. Navorsing in Engeland (Thompson, 2000) toon aan dat die uitwerking van sosiale verwaarlosing op kinders verreikende gevolge het.

Die Nasionale Onderwysbeleid (Pandor, 2008; SA DvO, 1997:2) gebruik *vroeë kinderontwikkeling (VKO)*, of *Early Childhood Development (ECD)*, as 'n oorkoepelende term wat verwys na die ontwikkelingsprosesse waardeur kinders vanaf geboorte tot op die ouderdom van nege jaar fisiek, verstandelik, emosioneel, geestelik, moreel en sosiaal groei en ontwikkel. Die soort onderrig wat leerders in Graad-R ontvang, is van uiterste belang vir die leerder se skoolloopbaan (Van Zyl, Le Roux & Janse van Rensburg 2011; SA DvO, 1997:2). Indien die onderrigbasis nie goed gelê is in die Grondslagfase nie, kan leerders met 'n gebrekkige grondslag probleme regdeur hul skoolloopbaan hê. In Suid-Afrika bestaan kommer oor die standaard van onderwys en opleiding, wat in 'n lae slaagsyfer van leerders op Graad 12-vlak manifesteer.

Hierdie studie is onderneem om te bepaal wat die huidige tekortkominge in die Suid-Afrikaanse onderwysstelsel is wat mag verhoed dat Graad-R-leerders skool- en leergereed is. Daar is eerstens gepoog om te bepaal watter agterstande Graad-R-leerders ervaar, wat

binne die raamwerk van die verwaarlosingsteorie val, wat leergereedheid inperk. Daar is ook bepaal watter tekortkominge in die perseptueel-motoriese vermoëns van Graad-R-leerders in gedepriveerde omstandighede in Suid Afrika is. Verder is bepaal of intervensie deur middel van 'n perseptueel-motoriese bewegingsprogram in Graad-R, die leergereedheid van Graad-R-leerders betekenisvol kan verbeter. Riglyne vir perseptueel-motoriese intervensie om leergereedheid van Graad-R-leerders te verhoog is ontwerp aangebied aan 'n eksperimentele groep en word aanbeveel. 'n Kombinasie van kwantitatiewe en kwalitatiewe data-ontleding is in hierdie studie gebruik soos aanbeveel deur Onwuegbuzie, Johnson en Collins (2009).

Die proefskrif is in artikelformaat saamgestel. In Artikel 1 van die studie is onderwysersopleiding en hulpmiddels en toerusting by laer- en kleuterskole met Graad-R-klasse ondersoek. 'n Kwalitatiewe en fenomenologiese ondersoek is gedoen en inligting is deur vraelyste van Graad-R-onderwysers bekom. In die volgende artikel (2) is 48 Graad-R-leerders uit gedepriveerde omstandighede se skoolgereedheid getoets. Die twee skole se Graad-R-leerders wat in die navorsing gebruik is, kom uit dieselfde omgewing, (uit kwintiel een en twee skole) en is die enigste laerskole in daardie omgewing met Graad-R-klasse. Die Graad-R-klasse is dus geïdentifiseer op grond van beskikbaarheid vir hierdie studie.

Die data is ontleed en beskrywende statistiek (gemiddeldes, standaardafwykings, minimum en maksimum waardes, persentasies) en t-toetstellings, is gebruik om verskille ten opsigte van leergereedheid te bepaal vir perseptueel-motoriese vermoëns te verbeter.

Na die voortoets het 'n eksperimentele groep van 21 Graad-R-leerders 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram van 10 weke gevolg. Met die opvolgende skoolgereedheidstoets (artikel 3) het dit geblyk dat die intervensie 'n positiewe uitwerking op die skoolgereedheid van dié groep leerders gehad het. Ten slotte (artikel 4) word onderwyseropleiding bespreek, die intervensieprogram krities beskou en aanbevelings gemaak aan alle rolvernote (onderwysers, skoolhoofde, Onderwys-overhede) wat betrokke is by Graad-R-onderrig. Die program wat tydens die intervensie aangebied is, is verfyn en as bylaag aangeheg as "Riglyne vir 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram" (bylaag D).

Die gevolgtrekking wat uit die resultate gemaak kan word, blyk dat die intervensie 'n positiewe uitwerking op die skoolgereedheid van dié groep leerders gehad het.

Sleutelwoorde: Vroeë kinderontwikkeling, Graad-R-leerders, Graad-R-onderrig, Graad-R-onderwysopleiding, Graad-R-toerusting, leer/skoolgereedheid, skoolrypheid, perseptuele ontwikkeling, motoriese ontwikkeling, perseptueel-motoriese ontwikkeling, intervensieprogram, Sosiale Verwaarlosing teorie, Kritiese Teorie, interpretiwisme, gedepriveerde gemeenskappe, informele nedersettings, kwintiel.

SUMMARY

The challenges of backlogs experienced amongst Grade R-learners, results in learners not being school and learning ready when entering Grade 1. Obstacles for example are insufficient stimulation, under developed perception, and poor gross and fine motor skills, require early intervention and ought to receive attention in Grade R. From the social-ecological perspective and taking into consideration the great amount of learners in South Africa originating from deprived environments, the study is focused in the domain of the Social Deprivation Theory. The bio-ecological context within which learners find themselves, influence the cognitive and perceptual development of every learner. Epistemologically the study focuses on the similarity between Critical Theory and Interpretivism. Critical Theory highlights the meaning of experience as manifested in relation to social circumstances and developmental background. Interpretivism in this study focuses on the meaning which individuals attach to their experiences in the spotlight and results in greater understanding and insight of the researched phenomenon. Circumstances of deprivation occur worldwide, even in developed countries like United States of America (USA) and England. Already for decades in USA young children gain in their development through intervention in early childhood (Ludwig & Phillips, 2007). Duncan and Brooks-Gunn (2000) identified a relation between child poverty/deprivation and poor school performance in the USA. Research in England (Thompson, 2000) shows that the impact of social neglect of children have serious consequences.

The National Education Policy Act (Pandor, 2008; SA DvO, 1997:2) uses Early Childhood Development (ECD) as an umbrella term which refers to the development processes whereby children physically, intellectually, emotionally, spiritually, morally and socially grow and develop from birth to the age of nine years (SA, DoE, 1995, White paper 5,). The kind of education learners receive in Grade R is crucial to their further development in the education system (Van Zyl, Le Roux & Janse van Rensburg 2011, DvO, 1997:2). Learners lacking an adequate foundation may experience difficulties throughout their school career. In South Africa there is concern as to the standard of education and training, manifesting in a low pass rate on Grade 12-level.

This study is undertaken to determine the current shortages in the South African educational system which may hinder the learning potential of Grade R-learners. An attempt is made to determine which *handicaps/backlogs* Grade R-learners experience, which fits the framework of the deprivation theory, which can undermine learner readiness. This study determine whether intervention by means of a perceptual-motor skills programme can enhance the

school readiness of pre-school learners. Finally to determine which shortages/ *backlogs* exists in the perceptual-motor skills of Grade R learners from deprived backgrounds in South Africa. Guidelines for a perceptual-motor intervention program was developed through this study. A combination of quantitative and qualitative data-analysis is used in this study (Onwuegbuzie, Johnson en Collins, 2009).

The dissertation is compiled in article format. In the first article of the study, the issues of teacher development and support mechanisms and equipment at primary schools and kindergartens are explored. Qualitative and phenomenological research was undertaken and information was gathered by means of questionnaires directed at teachers. In the following article the school readiness of 48 Grade R-learners from deprived backgrounds were tested. The research participants came from similar socio-economic background, from quintile one and two schools. Seeing that those were the only primary schools with Grade R classes in that area, they were identified on behalf of their availability. In this study the data was analysed and descriptive statistics (means, averages, standard deviations, minimum and maximum values, percentages) and t-tests were used to determine variations in terms of perceptual motor skill development and learning readiness.

An experimental group of 21 Grade R learners followed a 10 week long perceptual-motor skills intervention programme. In the follow-up school readiness test (article 3), results indicated that the intervention showed a positive response with regards to the school readiness of the Grade R learners. Drawing to a conclusion (article 4), the intervention programme is critically discussed and recommendations were made to all those concerned with Grade R teaching (teachers, principals, Departments of Education).

The conclusion according to the results of the research shows that the intervention had a positive effect on the school and learning readiness of this group of Grade R learners.

Key words: Early childhood development, Grade R-learners, Grade R-teaching, Grade R-teacher development, Grade R equipment, learning/school readiness, school maturity, perceptual development, motor skills development, perceptual-motor skills development, intervention program, Social Deprivation Theory, Critical Theory, Interpretivism, deprived communities, informal settlements, quintile.

VOORWOORD

- ❖ Die proefskrif is voorberei in artikelformaat soos aangedui in reël A.14.4.2 van die jaarboek van die Noordwes Universiteit, Potchefstroomkampus.
- ❖ Die artikels (Hoofstukke 3 – 6) is geskryf volgens die voorskrif vir outeurs van die verskeie joernale waar dit aangebied is. Aanpassings is gemaak terwille van tegniese eenvormigheid van die tesis. (sien voorskrifte voor elke artikel)
- ❖ Hoofstuk 3 (Artikel 1) se Engelse weergawe soos verskyn in SAJCE September 2011, is as Bylaag (E) aangeheg.
- ❖ Elke hoofstuk beskik oor 'n bibliografie. Hoofstukke 1, 2 en 7 is saamgestel volgens die riglyne van die Noordwes Universiteit.
- ❖ In die bylae is toestemmingsdokumente, vraelyste en die perseptueel-motoriese program ingebind.
- ❖ Visuele materiaal van die navorsing is op die ingeslote DVD.

INHOUDSOPGAWE

Bedankings.....	iii
verklaring.....	v
Etiese goedkeuring.....	vii
Opsomming.....	viii
summary.....	x
Voorwoord.....	xii
Inhoudsopgawe.....	xiii
Lys van figure en tabelle.....	xvii
Lys van afkortings.....	xix
HOOFSTUK 1: Probleem en doel van die studie.....	2
Inleiding en probleemstelling tot Riglyne vir 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram om die Leergereedheid van Graad-R-leerders te verhoog.....	2
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Probleemstelling.....	3
1.3 Motivering vir die studie.....	7
1.4 Literatuuroorsig.....	9
1.5 Navorsingsvrae.....	15
1.6 Navorsingsdoelstelling.....	15
1.7 Navorsingsontwerp en metodologie.....	16
1.8 Kwalitatiewe navorsingsmetode.....	22
1.9 Data-analise.....	23
1.10 Kwantitatiewe navorsing.....	24
1.11 Etiese aspekte.....	25
1.12 Bydrae van die studie.....	26

1.13	Hoofstukindeling	27
1.14	Bibliografie	30
2	HOOFSTUK 2: Literatuuroorsig	42
	Literatuuroorsig - Riglyne vir 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram om die Leergereedheid van Graad-R-leerders te verhoog.....	42
2.1	Inleiding	43
2.2	Teoretiese raamwerk.....	50
2.3	Sosiale verwaarlosingsteorie	50
2.4	Belangrikheid van vroeë kinderontwikkeling	54
2.5	Konteks met betrekking tot vroeë kinderontwikkeling	64
2.6	Agtergrond en waarde van intervensieprogramme.....	69
2.7	Samevatting.....	71
2.8	Bibliografie.....	72
3	HOOFSTUK 3: Artikel 1.	85
	Tekortkominge vanuit onderwysgeledere met betrekking tot perseptueel-motoriese leergereedmaking van Graad-R-leerders	85
3.1	Opsomming	86
3.2	Doel van die studie	87
3.3	Terminologie omskrywing	89
3.4	Literatuuroorsig.....	91
3.5	Teoretiese begroning van die studie.....	95
3.6	Resultate	97
3.7	Samevatting en aanbevelings.....	110
3.8	Bibliografie.....	112
4	HOOFSTUK 4: Artikel 2	121
	Perseptueel-motoriese tekortkominge by 'n groep Graad-R -leerders uit 'n gedepriveerde omgewing in Suid Afrika	121
4.1	Opsomming	122

4.2	Abstract	123
4.3	Inleiding	124
4.4	Metode.....	128
4.5	Resultate	132
4.6	Bespreking van resultate	136
4.7	Samevatting en aanbevelings.....	139
4.8	Bibliografie.....	140
5	HOOFSTUK 5: Artikel 3	150
	Die effek van 'n perseptueel-motoriese intervensieprogram as hulpmiddel tot leergereedheid vir Graad-R -leerders uit gedepriveerde gebiede.....	150
5.1	Opsomming	151
5.2	Inleiding	152
5.3	Empiriese ondersoek.....	155
5.4	Resultate	163
5.5	Kwalitatiewe onderhoude met onderwysers	168
5.6	Bespreking.....	170
5.7	Gevolgtrekking.....	172
5.8	Bibliografie.....	173
6	HOOFSTUK 6: Artikel 4.	183
	Tekortkominge in die perseptueel-motoriese vaardighede van Gaad-R-leerders in gedepriveerde omstandighede in Suid-Afrika en riglyne ter verbetering	183
6.1	Opsomming	184
	Sleutelwoorde: perseptueel-motoriese ontwikkeling, graad-r-leerders, skool/leergereedheid, perseptueel-motoriese stimulasieprogram, hulpmiddels, onderwyserkwalifikasies.....	184
	Shortcomings in the perceptual-motor skills of Grade R learners in deprived circumstances in South Africa and guidelines to improve.	185
6.2	Inleiding	186

6.3	Metode.....	189
6.4	Intervensieprogram.....	190
6.5	Resultate	193
6.6	Bibliografie.....	200
7	HOOFSTUK 7: Samevatting, gevolgtrekking en aanbevelings. ...	206
7.1	Inleiding en teoretiese begronding.....	207
7.2	Navorsingsdoelstellings	209
7.3	Elkeen van die doestellings is deur een van die volgende artikels aangespreek:.....	209
7.4	Samevatting van elke artikel.....	210
7.5	Leemtes in die navorsing.....	212
7.6	Aanbevelings	213
7.7	Bydrae tot die wetenskap	214
7.8	Bibliografie.....	216
Bylae	218
Bylaag A:	Toestemmingsdokumente	219
Bylaag B:	Vraelys aan onderwysers.....	224
Bylaag C:	Perseptueel-motoriese intervensieprogram.....	232
Bylaag D:	Voorbeelde van aktiwiteite tydens die program aanbieding	238
Bylaag E:	Artikel 1 Engelse weergawe, gepubliseer in South African journal for childhood education.	240
Bylaag F:	Ontvangserkenning van artikel 2 en 3 van Acta Academica.....	241
Bylaag G:	Voorbeelde van aktiwiteite aangebied op DVD	242

LYS VAN FIGURE EN TABELLE

Hoofstuk 1

Figuur 1.1:	Perseptueel-motoriese vermoëns	10
Figuur 1.2:	Data triangulering	17
Figuur 1.3:	Literatuurkontoere uit die Verwaarloosings Teorie	20
Figuur 1.4:	Oorvleuelingspunt tussen Kritiese Teorie en die Interpretiwisme	22

Hoofstuk 2

Figuur 2.1:	Bronfenbrenner se ekosistemiese model uitleg	52
Figuur 2.2:	Gabbard se geleentheidsventers vir motoriese ontwikkeling	59

Hoofstuk 3: Artikel 1

Tabel 1:	Opleiding van onderwysers	98
Tabel 2:	Onderwyserkwalifikasies in ontwikkelende en benadeelde skole	100
Tabel 3:	Tyd bestee aan gestruktureerde aktiwiteite binne en buite die klaskamer en aan vryspel.	101
Tabel 4:	Oppervlak groottes van klaskamers	103
Tabel 5:	Oppervlak van buitenspeelruimte	104
Tabel 6:	Aantal en persentasie skole wat oor geen los apparaat beskik nie	105
Tabel 7:	Aantal en persentasie skole wat 'n groot tekort aan los apparaat het	106
Tabel 8:	Aantal en persentasie skole wat geen geveerde patrone het nie	107

Hoofstuk 4: Artikel 2

Tabel 1:	Beskrywende inligting van die agt subkomponente van die skoolgereedheidstoets van die groep met betrekking tot die toetstotaal van die skool	132
Tabel 2a:	Frekwensieverdeling van die aantal en persentasie leerders se prestasie in die verskeie komponente van visuele persepsie	133
Tabel 2b:	Frekwensieverdeling van die aantal en persentasie leerders se prestasie in die subkomponente van ruimtelike oriëntasie getalbegrip, taal en ervaring	134
Tabel 2c:	Frekwensie verdeling van aantal en persentasie leerders se prestasie in die verskeie komponente van menstekening, ouditiewe persepsie, fyn motoriek en grootspier koördinasie	135

1. Hoofstuk 5: Artikel 3

Tabel 1:	Beskrywende inligting van die twee groepe en betekenisvolheid van verskille tussen die groepe tydens die voortoetsgeleentheid	163
Tabel 2:	Resultate van die afhanklike t-toets (dependant t-test) op beide die eksperimentele- en kontrole groepe	165
Tabel 3:	Resultate van 'n ANCOVA op natoets, gekorrigeer vir voortoets	166
Tabel 4:	Persentasie (%) skoolgereedheid van die twee groepe tydens die natoets na die intervensie	167
Figuur 1:	Drie weke van die intervensieprogram	162

Hoofstuk 6: Artikel 4

Figuur 1:	Drie weke van die intervensieprogram	191
Tabel 1:	Opleiding van onderwysers	192

LYS VAN AFKORTINGS

ANA	Annual National Assessment
CAPS	Curriculum and Assessment Policy Statement
ECD	Early Childhood Development
HAT	Handwoordeboek vir die Afrikaanse taal
JNA	Jaarlikse Nasionale Assessering
KAV	Kurrikulum en Assessering Verklaring
NEPI	National Education Policy Investigation
NKR	Nasionale Kwalifikasie Raamwerk
NKV	Nasionale Kurrikulumverklaring
NQF	National Qualification Framework
S.A. DoBE	South Africa Departement of Basic Education
S.A. DoE	South Africa Departement of Education
S.A. DvO	Suid Afrika Departement van Onderwys
SA DoHET	South Africa Departement of Higher Education and Training
SA DvBO	Suid Afrika Departement van Basiese Onderwys
SANTS	South African National Tutor Services
UGO	Uitkomsgebaseerde Onderwys (OBE)
VKO	Vroeë Kinderontwikkeling